

Vesienhoidon yhteistyöryhmä / Samarbetsgruppen för vattenvård

Kokous / Möte I/2013
Aika /Tid: 4.3.2013 klo/klo 13.04–15.30
Paikka/Plats: Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Korsholmanpuistikko 44, Vaasa
Närings-, trafik- och miljöcentralen, Korsholmsesplanaden 44, Vasa

Muistio / PM:

1. Kokouksen avaus ja kokousedustajien toteaminen / Öppnandet av mötet och konstaterande av mötesdeltagare

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.04 ja toivotti läsnäolijat tervetulleiksi. Todettiin kokousedustajat.

Ordförande öppnade mötet kl 13.04 och hälsade alla välkomna. Deltagare konstaterades.

2. Muistion tarkistajien valinta / Val av protokolljusterare

Marko Paloniemi & Jaakko Harju valittiin muistion tarkastajiksi.

Marko Paloniemi och Jaakko Harju valdes till protokolljusterade.

3. Edellisen kokouksen muistio / Föregående mötets protokoll

Todettiin edellisen kokouksen muistio.

Föregående mötets protokoll konstaterades.

4. Vesienhoidon aikataulu 2013-2015 / Tidtabellen för vattenvården för 2013-2015

Westberg esitteli vesienhoidon, merenhoidon suunnittelun ja tulvariskien hallinnan aikatauluja vuosille 2013-2015. Vuoden 2013 aikana tehdään vesimuodostumien tilan luokittelu sekä hydrologis-morfologisten muutosten arviointi. Vesienhoitosuunnitelmien päivitys alkaa ja myös seurantaohjelmat päivitetään. Vuonna 2014 pidetään kuuleminen samaan aikaan vesienhoito- ja merenhoidon suunnitelmista sekä tulvariskienhallintasuunnitelmista. Vuonna 2015 vesienhoidon ja merenhoidon suunnitelmat II-kaudelle hyväksytään valtioneuvostossa.

Lisäksi Westberg kertoi, että yhteistyöryhmä on nykyään nimeltään vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmä ja ryhmää tullaan täydentämään mm. ulkomaanalueiden intressitahojen edustajilla.

Keskusteltiin jokineuvottelukuntien roolista vesienhoitosuunnitelmien päivittämisessä. Jatkossakin on tarkoitus tehdä tarkempaa jokilaaksokohtaista tarkastelua ja useampia toimenpideohjelmiä on tulossa.

Westberg presenterade tidtabeller för vattenvården, havsvården och hantering av översvämningensrisker för åren 2013-2015. År 2013 görs klassificering av vattenförekomsterna och evaluering av ändringar i hydrologiska och morfologiska egenskaper. Uppdatering av förvaltningsplanerna påbörjas och också monitoringsprogrammen uppdateras. 2014 hålls samråd samtidigt för vatten- och havsförvaltningsplaner samt för hanteringsplaner av översvämningensrisker. 2015 godkänns vatten- och havsförvaltningsplaner för II-perioden i statsrådet.

Westberg berättade också att samarbetsgruppen heter numera samarbetsgruppen för vatten- och havsvården och gruppen kompletteras bl.a. med representanter för öppna havsområdets intressegrupper.

Älvdelegationernas roll vid uppdatering av vattenförvaltningsplanen diskuterades. Meningen är att även i fortsättningen planera vattenvård äldvalsviis och uppgöra egna åtgärdsprogram för älvarna.

5. Toteutuneiden vesienhoitotoimenpiteiden seuranta ja raportointi 2012 / Uppföljning och rapportering av förverkligade vattenvårdsåtgärder 2012

Käytiin läpi mitä ja kuinka paljon toimenpiteitä pintavesissä ja pohjavesissä on toteutunut vuosien 2010–2012 aikana. Tiedot kerättiin syksyllä 2012, ja arvioitiin vuoden 2012 loppuun. Tietolähteenä olivat valtakunnalliset rekisterit (maatalous, metsätalous, yhdyskunnat, haja-asutus, turvetuotanto) sekä lisäksi kunnille ja toiminnanharjoittajille lähetettiin kyselyjä (metsätalous, maatalous, haja-asutus, turkistuotanto).

Tietojen kattavuudessa oli ongelmia, esimerkiksi maatalouden tietoja ei saatu valuma-aluekohtaisesti, eivätkä tukijärjestelmään tallennetut tiedot täysin vastanneet vesienhoidon toimenpiteitä. Myös turvetuotannon toimenpiteiden seuranta oli hankalaa tietojärjestelmien puutteiden vuoksi. Toimenpiteiden seuranta jatkuu; 2015 kerätään ja raportoidaan tiedot kaudelle 2010–2015.

Keskustelussa saatiin täydentäviä tietoja mm maatalouden toimenpiteisiin; kosteikkosuunnitelmi- en määrään, ravinnetaseen optimaaliseen lannoitukseen, energiakasvien viljelyyn sekä suoja- vyöhykkeiden määrään. Täydentäviä tietoja saatiin myös metsätalouden vesiensuojelusuunnitel- mista.

Keskustelussa kuultiin myös, että turkistuotannon sertifiointin myötä turkistuotannon paikkatieto- ja täydennetään tilakohtaisesti myös vesienhoidon käyttöön.

Förverkligande av åtgärder (vilka och hur stor andel) under åren 2010-2012 i vattenvården gicks igenom. Uppgifterna sammanställdes hösten 2012 och estimerades till slutet av 2012. Som källor användes nationella register (jordbruk, skogsbruk, samhälle, glesbygd, torvproduktion) samt för- frågor till kommunerna och verksamhetsidkare (skogsbruk, jordbruk, glesbygd, pälsproduk- tion).

Det fanns problem i datainsamlingen, t.ex. jordbrukets data kunde inte fås per avrinningsområde, och data som finns i stödsystemen kunde inte direkt tillämpas för vattenvården. Också uppfölj- ning av torvproduktionens åtgärder var svårt pga. svagheter i datasystemen. Uppföljning av åtgärderna fortsätter, år 2015 samlas in och rapporteras data för perioden 2010-2015.

Vid diskussionen kom kompletteringar till bl.a. jordbrukets uppgifter; mängden godkända våt- marksplaner, optimal gödsling, odling av energigrödor och mängden skydds-zoner. Kompletteran- de uppgifter kom också om skogsbrukets vattenskyddsplaner.

I diskussionen kom också fram att iom. pälsproduktionens certifieringssystem kommer den geo- grafiska informationen att kompletteras för varje gård och informationen kommer att vara tillgäng- ligt för vattenvårdsplanering.

6. Kuuleminen vesienhoidon keskeisistä kysymyksistä: palautteen yhteenveto / Samrådet om vattenvårdens väsentliga frågor: sammandrag av responsen

Westberg esitteli kuulemispalautetta. Kansalaispalautetta saatiin hyvin vähän, lausuntoja 34 kpl. Lisäksi verkossa olevan kyselyn kautta tuli 26 kommenttia. Käytiin läpi keskeiset palautteet alu- eellamme; kuormitusmallit, sisäinen kuormitus, kaivostoiminta, tieto luokituksen muutosperusteis- ta, haitalliset aineet ja kemiallinen luokittelu, toimenpiteiden kustannustehokkuus, seurannan tur- vaaminen, tiedon lisääminen (mm. karttapalvelu).

Keskusteltiin suurten sademäärien aiheuttamista ongelmista vesistöissä syksyllä 2012. Kysymys korostuu ilmastomuutoksen myötä ja vaikutukset mm. vedenhankintaan ovat merkittäviä.

Westberg gick genom responsen till samrådet. Medborgaråsikterna var väldigt få, utlåtanden in- kom 34 st. Via enkäten på webben inkom 26 kommentarer. Den väsentliga responsen på områ- det behandlades; modeller för belastning, inre belastning, gruvdrift, uppgifter om ändringar i klas- sificeringen, skadliga ämnen och kemisk klassificering, kostnadseffektivitet i åtgärder, säkran- det av monitorering, ökandet av informationen (bl.a. kartservice).

I diskussionen behandlades de problem som stora regnmängder har orsakad i vattendrag hösten 2012. Frågan kommer att bli viktigare i och med klimatförändringen och orsakar betydliga pro- blem för bl. a. vattenupptagning.

7. Pinta- ja pohjavesien luokittelu toiselle vesienhoitokaudelle / Yt- och grundvattnens klassi- ficering för den andra vattenvårdsperioden

Teppo esitteli pintavesien tyypittelyä ja luokittelua. Ei muutoksia tyyppeihin, happamille sulfaatti- maille ei saatu omaa tyyppiä toiveista huolimatta. Pienempiä vesimuodostumia on seuraavalla kaudella enemmän. Luokittelussa katsotaan biologista, fys.kem., hydromorfologisia ja kemiallisia aineistoja ja laaditaan kokonaisluokittelu. Pieniä muutoksia on tullut ekologiseen luokitteluun kun referenssiaineistoa on enemmän. Järvissä ovat lisäksi uusina biologisina parametreina rantapoh- jaeläimet ja pohjalevät. Aikataulun mukaisesti edetty ja luokittelu valmistuu kevään kuluessa.

Esillä oli myös aineistokysymys; seuranta on vähennetty, mutta menetelmiä on yhdenmukaistet- tu ja myös velvoitetarkkailijoiden dataa saadaan enemmän.

Teppo esitteli lisäksi suurimpien vesistöjen vedenlaatuudataa (typpi, fosfori, klorofylli).

Keskusteltiin happamien sulfaattimaiden jokien luokittelusta, ongelmallista tehdä biologista luokittelua, kun joissa on vain vähän koskipaikkoja. Keskusteltiin myös maatalouden kuormituksen vähenemisestä ja sen heijastumisesta jokivesistöjen tilaan.

Teppo presenterade typindelning och klassificering av ytvattnen. Det kom inga ändringar i typerna, och trots önskan kom det ingen egen typ för åarna på sura sulfatjordars. Inför följande period granskas det mera mindre vattendrag. Vid klassificeringen behandlas biologiskt, fysikalisk-kemiskt, hydromorfologiskt och kemiskt data och görs en helhetsklassificering. Det har kommit små ändringar till ekologiska klassificeringen då det finns mera referensdata tillgängligt. I sjöarna finns dessutom nya biologiska parametrar: bottendjur vid stranden och bottenalger. Tidtabellen håller och klassificeringen blir färdigt under våren. Också frågan om tillgängliga data kom fram; monitoreringen har minskat, men samtidigt har monitoringsmetoderna blivit mera enhetliga och också mera data från kontrollprogram har ökat.

Teppo presenterade också vattenkvalitetsdata (kväve, fosfor, klorofyll) för områdets största vattendrag.

Klassificering av åarna på sura sulfatjordars område diskuterades. Det är problematiskt att göra biologisk klassificering, då det finns för få forsplatser längs åarna. De diskuterades också om minskad belastning från jordbruket och effekterna på tillstånd i åarna.

Pohjavesien luokittelua esitteli Antti Hakola. Valtakunnallisia linjauksia on sovittu ja joitakin muutoksia on tulossa; pohjavesien E-luokkaan nostetaan muutamia kohteita lisää.

Keskusteltiin pohjavesien suojelusuunnitelmien rahoituksen hakuajoista sekä toiminnan harjoittamisen vaikeudesta pohjavesialueilla parhaan teknologian käyttämisestä huolimatta. Lisäksi keskusteltiin ns. rikkonaisista pohjavesialueista, jotka soveltuvat huonosti hiekkaharjuilla sijaitsevien pohjavesialueiden mukaan laadittuihin järjestelmiin.

Antti Hakola presenterade klassificering av grundvattenområden. Nationella linjedragningar har gjorts och några ändringar kommer att komma till klassificeringssystem; på E-klassen lyfts några objekt till.

Tidtabellen för ansökning av finansiering för skyddsplanering av grundvatten diskuterades. Det finns svårigheter att bedriva verksamhet på grundvattenområden trots att man använder bästa tillgängliga metoder. Diskuterades också om sk. fragmentariska grundvattenområden som inte passar in i systemen som är planerade för grundvattenområden som ligger vid sandåsar.

8. Hydromorfologisten muutosten arviointi pintavesissä / Bedömning av hydromorfologiska förändringar i ytvatten

Airiola esitteli II-kauden HyMo arvioinnin perusteita järvi-, joki- ja rannikkoalueille. Jos muutosten summa on vähintään 10 pistettä (rannikko 8 pistettä) nimetään vesistö voimakkaasti muutetuksi. Ympäristötavoite KeVoMu-vesillä erilainen; tavoitteena on hyvä saavutettavissa oleva ekologinen tila. Hydromorfologiset arvioinnit tehdään keväällä luokittelun yhteydessä.

Airiola presenterade grunderna för evalueringen av hydrologiska och morfologiska egenskaper för sjö, älv- och kustvatten. Om poängtalet för ändringar överstiger 10 (8 poäng för kustvatten), benämns vattendraget som kraftigt modifierad. Miljömålen för kraftigt modifierade eller konstgjorda vattendrag skiljer sig från naturliga vatten; målsättningen är god näbar ekologisk tillstånd. Den hydromorfologiska bedömningen görs på våren i samband med klassificeringen.

9. Toimenpide-ehdotusten suunnittelu ja toimenpideohjelmien päivittäminen 2013-2015 / Planeringen av åtgärder samt uppdatering av åtgärdsprogrammen 2013-2015

Westberg kertoi toimenpiteiden suunnittelusta II-kaudelle ja toimenpideohjelmien päivittämisestä. Ympäristöministeriön asettama hankeryhmä määrittelee kehyksen käytettäville toimenpiteille. Aikataulu; hankeryhmän esitykset olivat kommenttikierroksella tammikuussa. YM käsittelee huhtikuussa. ELYjen koulutus pidetään 14–15.5. Toimenpideohjelmien runko valmistuu kesäkuussa 2013. Ympäristötavoitteet, kuormitusvähenemät elo-syyskuu 2013. Toimenpideohjelmien suunnittelu alkaa syyskuussa 2013. Luonnos toimenpideohjelmasta valmis huhtikuussa 2014. Kuuleminen vesienhoitosuunnitelmista loka 2014- maaliskuu 2015.

Lisäksi Westberg näytti karttakuvan tulevasta toimenpideohjelmialueista. Toimenpideohjelmien suunnittelun pohjalla pidetään ensimmäisen kauden toimenpideohjelmialueet. Ähtärin ja Pihlajanveden reittien osalta suunnittelu yhteen sovitetaan todennäköisesti Kokemäenjoen toimenpideohjelmiaan.

Westberg berättade om planeringen av åtgärder för II-perioden samt om uppdatering av åtgärdsprogrammen. Miljöministeriets projektgrupp sätter ramarna för åtgärderna för den kommande perioden. Förslagen har varit för kommentarer i januari. Miljöministeriet behandlar ärendet i april. Utbildning för ELY-centraler sker 14.–15.5. Strukturen för åtgärdsprogram presenteras i juni. Miljömålen och målsättningen för minskning av belastningen presenteras i augusti-september 2013. Åtgärdsprogramplanering börjar i september 2013, och skissen för åtgärdsprogrammen är färdiga i april 2014. Samråd för vattenförvaltningsplaner hålls oktober 2014-mars 2015. Westberg visade också en karta om planerade åtgärdsprogramområden. Åtgärdsprogrammen kommer att basera sig på förra periodens åtgärdsprogramområden. För Etseri- och Pihlajavesi-stråten komemr planeringen troligtvis att ordnas inom ramarna för Kumo älvs åtgärdsprogram.

10. Merenhoidon ajankohtaiset asiat / Aktuellt inom havsvården

Teppo esitteli ajankohtaisia asioita merenhoidon suunnittelussa (www.ymparisto.fi/merenhoito).

Teppo presenterade aktuella ärenden vid planering av havsvården (www.miljo.fi/havsvard).

11. Tulvariskien hallinnan suunnittelun ajankohtaiset asiat / Aktuellt inom hanteringen av översvämningrisker

Rautio esitteli tulvariskien hallinnan suunnittelun ajankohtaisasioita. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella on 4 merkittävää tulvariskialuetta ja 3 Maa- ja metsätalousministeriön nimeämää tulvaryhmää. Lisäksi Lapväärtin-Isojoen muulle tunnistetulle tulvariskialueelle on ELYn toimesta nimetty tulvatyöryhmä.

Vuonna 2013 kuuleminen tulvariskien hallinnan suunnitelmien ympäristövaikutuksista (SOVA) (yksi asiakirja EPOn alueelle). Lisäksi vuonna 2013 tehdään tulvariskikartoitukset vielä puuttuville osioille. Tulvariskien hallinnan monitavoitearviointi järjestetään 2013–2014 kolmena työpajana. Myös vesienhoidon yhteistyöryhmäläisillä on mahdollisuus osallistua työpajoihin.

Keskusteltiin syksyn sateiden aiheuttamien tulvien vaikutuksista. Keskusteltiin voisiko tekojärvisä pitää vesivaraa muulloinkin kuin keväällä. Keskusteltiin myös patoturvallisuuskysymyksestä Pitkämöllä.

Rautio presenterade aktuella ärenden i hantering av översvämningrisker. På Södra Österbotens ELY-centralens område finns 4 betydande översvämningriskområden och 3 översvämningssgrupper. ELY-centralen har också grundad en arbetsgrupp för översvämningar för annat identifierat översvämningriskområde i Lappfjärdså-Storå.

2013 hålls samråd om miljöeffekter på hantering av översvämningrisker (ett dokument på ELY-centralens område). Också kompletterande översvämningriskarteringar görs. Multikriterieanalys för hantering av översvämningrisker görs i form av tre workshops under år 2013-2014. Medlemmar i samarbetsgruppen för vattenvård är välkomna att delta.

Översvämningarna som höstens regn orsakade diskuterades. Frågan om det kunde hållas beredskap i konstgjorda bassängar också under andra tider än på våren diskuterades. Även dammsäkerhetsfrågan vid Pitkämö diskuterades.

12. Muut asiat / Övriga ärenden

Muita asioita ei ollut.

Övriga ärenden kom inte upp.

13. Seuraava kokous / Nästa möte

Seuraava kokous pidetään vuoden 2013 lokakuussa. Kutsu kokoukseen lähetetään vähintään 2 viikkoa ennen.

Nästa möte hålls i oktober 2013. Inbjudan till mötet skickas senast 2 veckor före mötet.

14. Kokouksen päättäminen / Avslutandet av mötet

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.30.

Ordförande avslutade mötet kl 15.30.